

نستاز و دانیس

www.ketab.ir

علی نورمحمدی

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: نورمحمدی، علی، ۱۳۴۲

عنوان و نام پدیدآورنده: نماز و دانایی / علی نورمحمدی

مشخصات نشر: تهران: نورسا، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص

فروست: مجموعه کتاب‌های نماز بهترین سبک مدیریت کار و زندگی [ج] ۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۰۹-۰۴-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: نماز / جنبه‌های قرآنی / جنبه‌های مذهبی / اسلام

ه. بنای کنگره: ۱۳۹۴ ج. ۴، ن ۸۶ / ۲ / ۱۸۶ BP

رد. بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۶۳۴۳۱

نماز و دانایی

مؤلف: علی نورمحمدی

با سپاس از آقایان:

دکتر داود خواجوی

حجت الاسلام امین ادیسی

حجت الاسلام حسین شریفی

صفحه آرایی: احمد نورمحمدی

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۹,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۰۹-۰۴-۱

تمامی حقوق محفوظ و متعلق به انتشارات نورسا می باشد.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، پایین تراز حسینیه ارشاد، خیابان کوشا، پلاک ۱۶

info@noursa.ir

www.noursa.ir

۳۰۰۰ ۴۸۳۰۰۸

۰۲۱-۲۲۲۲۸۱۵۹

noursa_ir

فهرست تفصیلی مطالب

۱۳	پیدا گفتار
۱۸	مقدمه
۲۳	ارتباط معنا و دانا
۲۶	مشتقات و مترادف شهر (دانایی)
۲۷	معنا و مفهوم شهرت (شایسته)
۳۱	جایگاه دانایی در اسلام
۳۲	خداوند بزرگ، دانای بی همتا
۳۳	۱- خداوند دانا، عالم غیب و شهر
۳۳	۲- خداوند دانا، بزرگ و متعالی
۳۳	۳- خداوند دانا، بی همتا و بی شریک
۳۳	۴- خداوند دانا، شکست ناپذیر مهربان
۳۳	۵- خداوند دانا، بخشنده و مهربان
۳۳	۶- خداوند دانا، آفریننده هر چیز به لحظه
۳۳	۷- خداوند دانا، آگاه به تمامی جزئیات جهان
۳۴	۸- خداوند دانا، نازل کننده هر چیز به علم
۳۴	۹- خداوند دانا، نشان دهنده آیات بی شمار به انسان
۳۴	۱۰- خداوند دانا، پادشاه آسمان و زمین
۳۴	۱۱- خداوند دانا، هدایت کننده بشر با دین حق

- ۱۲- خداوند دانا، فرستنده انبیاء ۳۵
- ۱۳- خداوند دانا، همراه با پیامبران ۳۵
- ۱۴- خداوند دانا، عدم غفلت از عبادت بندگان ۳۵
- ۱۵- خداوند دانا، ناظر بر همه حالات انسان ۳۶
- ۱۶- خداوند دانا، آگاه بر دل منافقین ۳۶
- فرشتگان خدا پیام آور دانایی ۳۷
- ۱- فرشتگان دانا، گواهی دهنده به وحدانیت خدا ۳۷
- ۲- فرشتگان دانا، تأیید کننده حقانیت پیامبران ۳۷
- ۳- فرشتگان دانا، حاضر و ناظر هنگام نماز صبح ۳۷
- رسول خدا ﷺ مظهر دانایی ۳۸
- ۱- رسول دانا، تار و مطلق پروردگار خود ۳۹
- ۲- رسول دانا، اسلام کننده دانایی خدا ۳۹
- ۳- رسول دانا، تصدیق کننده کتاب و دانش الهی ۳۹
- ۴- رسول دانا، آگاه بر تمام اعمال انبیاء ۴۰
- ۵- رسول دانا، بشارت دهنده انذار کننده ۴۰
- ۶- رسول دانا، تبیین کننده اعتدال در جامعه ۴۰
- ۷- رسول دانا، ناظر بر تمام اعمال مردم ۴۰
- ۸- رسول دانا، درخواست اجر فقط از خدا ۴۰
- قرآن، تبیین کننده دانایی ۴۱
- اهل بیت علیهم السلام نماد و مفسر دانایی ۴۲
- ۱- اهل بیت دانا، پیامبر خدا و معصومین علیهم السلام ۴۲
- ۲- اهل بیت دانا، جانشینان پیامبر خدا ﷺ ۴۳
- ۳- اهل بیت دانا، گواهی دهنده به یگانگی خداوند ۴۳
- ۴- اهل بیت دانا، بهره مند واقعی از قرآن ۴۴
- ۵- اهل بیت دانا، صدیق و شاهدند ۴۴
- ۶- اهل بیت دانا، راسخان در علم و دانایی اند ۴۵

- ۷- اهل بیت دانا، تربیت کننده امت خود..... ۴۵
- ۸- اهل بیت دانا، پاسخ دهنده سوالات مردمند..... ۴۵
- ۹- اهل بیت دانا، مقربین درگاه خدا..... ۴۶
- ۱۰- اهل بیت دانا، قضاوت کننده به حق در قیامت..... ۴۷
- دانشمندان دانا، مبلغین دانایی..... ۴۸
- ۱- دانشمند دانا، آگاه به کتاب آسمانی..... ۴۸
- ۲- دانشمند دانا، وارث پیامبران..... ۴۸
- ۳- دانشمند دانا، بهتر از هزاران عابد..... ۴۸
- ۴- دانشمند دانا، نقدکننده سخن و اندیشه..... ۴۸
- عوامل فزایش دانایی نمازگزار ----- ۴۹**
- ۱- عامل دانایی، بهره‌مندی از گوش و چشم و دل..... ۵۰
- ۲- عامل دانایی، بهره‌مندی از قلب سلیم..... ۵۱
- ۳- عامل دانایی، توجه به نشانه‌های خدا در طبیعت..... ۵۱
- ۴- عامل دانایی، پرهیز کردن از اکثرت..... ۵۱
- ۵- عامل دانایی، معاشرت با خدا..... ۵۲
- ۶- عامل دانایی، تواضع در یادگیری علم..... ۵۲
- ۷- عامل دانایی، شنیدن آیات قرآن مزین..... ۵۲
- ۸- عامل دانایی، بهره‌مندی از قصص قرآن..... ۵۲
- ۹- عامل دانایی، پندگیری از موعظه‌های قرآن..... ۵۳
- ۱۰- عامل دانایی، تدبیر در آیات قرآن..... ۵۳
- ۱۱- عامل دانایی، اعتقاد به حق بودن قرآن..... ۵۳
- ۱۲- عامل دانایی، انتخاب احسن سخنان..... ۵۳
- ۱۳- عامل دانایی، پیگیری خبرها..... ۵۳
- ۱۴- عامل دانایی، رعایت تقوا..... ۵۴
- ۱۵- عامل دانایی، رعایت حدود الهی..... ۵۴
- ۱۶- عامل دانایی، نماز شب و ترس از قیامت..... ۵۴
- ۱۷- عامل دانایی، لطف و کمک خداوند..... ۵۴

وظایف نمازگزاران دانا ----- ۵۵

۱) وظایف عبادی نمازگزار دانا ۵۶

- ۱- نمازگزار دانا، اهل اعتراف به ربوبیت خدا ۵۷
- ۲- نمازگزار دانا، اهل تسلیم به درگاه خداوند یکتا ۵۷
- ۳- نمازگزار دانا، اهل پرستش خداوند یکتا ۵۷
- ۴- نمازگزار دانا، اهل رعایت احکام الهی (روزه) ۵۷
- ۵- نمازگزار دانا، اهل رعایت احکام الهی (حج) ۵۷
- ۶- نمازگزار دانا، اهل رعایت احکام الهی (جهاد) ۵۷
- ۷- نمازگزار دانا، اهل رعایت حدود الهی (حجاب) ۵۹
- ۸- نمازگزار دانا، رعایت کننده حدود الهی (طلاق) ۵۹
- ۹- نمازگزار دانا، اهل دوری از لغو و مجالس غنا ۵۹
- ۱۰- نمازگزار دانا، اهل شهادت دادن دقیق، شفاف ۶۰
- ۱۱- نمازگزار دانا، اهل دوری از شهادت دروغ ۶۰
- ۱۲- نمازگزار دانا، اگاه به آیه به آیه، منافی شوقی شهادت دادن ۶۰
- ۱۳- نمازگزار دانا، دوری از شایع کامل در اداء شهادت ۶۲
- ۱۴- نمازگزار دانا، آگاه به چگونگی اداء شهادت ۶۴
- ۱۵- نمازگزار دانا، آگاه به آثار بعد از اداء شهادت ۶۵

۲) وظایف مدیریتی نمازگزار دانا ۶۶

- ۱- مدیر دانا، اهل حق‌گرایی ۶۷
- ۲- مدیر دانا، اهل قیام برای خدا ۶۷
- ۳- مدیر دانا، اهل قیام به عدالت ۶۷
- ۴- مدیر دانا، اهل مشورت در امور ۶۷
- ۵- مدیر دانا، اهل همراه نبودن با دروغ‌گویان ۶۷
- ۶- مدیر دانا، اهل کمک نگرفتن از گمراهان ۶۸
- ۷- مدیر دانا، اهل تحریک وجدان مخاطبان ۶۸
- ۸- مدیر دانا، اهل هشدار به دانشمندان منحرف ۶۸

- ۹- مدیر دانا، اهل رفع اختلاف بین افراد تحت امر ۶۸
- ۱۰- مدیر دانا، اهل نظارت بر اعمال افراد تحت امر خود ۶۹
- ۱۱- مدیر دانا، اهل اجرا حدود خدا در بین مردم ۶۹
- ۱۲- مدیر دانا، اهل یافتن دلیل بر صدور حکم ۶۹
- ۱۳- مدیر دانا، اهل شنیدن نظرات شاهدین ۶۹
- ۱۴- مدیر دانا، اهل دادن بهترین حکم در قضاوت ۷۰
- ۱۵- مدیر دانا، اهل ارتقاء سازمان بر محور دانایی ۷۱
- ۱۶- مدیر دانا، اهل شکل دادن فرایند دانایی در سازمان ۷۱
- ۱۷- مدیر دانا، اهل توسعه منابع انسانی بر محور دانایی ۷۳

۳ وظایف اقتصادی نمازگزار دانا ۷۴

- ۱- مقتصد دانا، اهل رعایت حلال و حرام خدا ۷۴
- ۲- مقتصد دانا، اهل رعایت حساب و کتاب در معاملات ۷۵
- ۳- مقتصد دانا، اهل دریافت شاهد در معاملات ۷۵
- ۴- مقتصد دانا، اهل گرفتن گر در مواقع خاص ۷۶
- ۵- مقتصد دانا، اهل رعایت سبب الهی (ارث) ۷۶
- ۶- مقتصد دانا، اهل دادن مال یتیم در زمان رشد ۷۷
- ۷- مقتصد دانا، اهل نخوردن مال یتیم در زمان رف ۷۷

۷۹ آثار و نتایج دانایی -----

- ۱- اثر دانایی، خیر فراوان ۷۹
- ۲- اثر دانایی، رعایت تقوا ۷۹
- ۳- اثر دانایی، رسیدن به فلاح و رستگاری ۷۹

۸۳ دانایی، مبنای حسابرسی در قیامت -----

- ۱- حسابرس دانا، یاری کننده مومنین در قیامت ۸۵
- ۲- حسابرس دانا، رسیدگی دقیق به اعمال کافرین ۸۵
- ۳- حسابرس دانا، بررسی اعمال با حضور شاهدین ۸۵
- ۴- حسابرس دانا، اخذ کننده اعتراف از گوش، چشم ۸۵

- ۵- حسابرس دانا، اخذ کننده اعتراف از پوست انسان ۸۶
- ۶- حسابرس دانا، اخذ کننده اعتراف از دست ها و پاهای انسان ۸۶
- ۷- حسابرس دانا، آگاه به جزئیات اعمال خطاکاران ۸۶
- ۸- حسابرس دانا، حکم به جدایی حق و باطل ۸۷
- ۹- حسابرس دانا، عدم اجازه عذرخواهی به مجرمین ۸۷
- ۱۰- حسابرس دانا، عدم اجازه تقاضای عفو به مجرمین ۸۷

۸۹ ----- افراد نادان چه کسانی هستند

- ۱- افراد نادان، بی توجه به وجود خود ۹۰
- ۲- افراد نادان، هوی پرستان ۹۰
- ۳- افراد نادان، مفسدین ۹۰
- ۴- افراد نادان، زخمی ها ۹۱
- ۵- افراد نادان، مشرکین ۹۱
- ۶- افراد نادان، کافران ۹۱
- ۷- افراد نادان، منافقین ۹۱
- ۸- افراد نادان، دروغ گویان ۹۲
- ۹- افراد نادان، بازیگوشان ۹۲
- ۱۰- افراد نادان، دانایان لجوج ۹۲
- ۱۱- افراد نادان، فاقدین بصیرت ۹۳
- ۱۲- افراد نادان، کوردلان ۹۳
- ۱۳- افراد نادان، قاتلین ۹۳

۹۰ ----- عواقب و پیامدهای نادانی

- ۱- عاقبت نادانی، نافرمانی خدا ۹۶
- ۲- عاقبت نادانی، عذر و بهانه آوردن ۹۶
- ۳- عاقبت نادانی، گرفتار همه بدی ها شدن ۹۷
- ۴- عاقبت نادانی، افراط و تفریط در کارها ۹۷
- ۵- عاقبت نادانی، از دست دادن فرصت ها ۹۷

- ۶- عاقبت نادانی، دشمنی با مردم ۹۷
- ۷- عاقبت نادانی، کتمان حق ۹۷
- ۸- عاقبت نادانی، ذلت و خواری ۹۸
- ۹- عاقبت نادانی، گرفتار بزرگ‌ترین مصیبت‌ها شدن ۹۸
- ۱۰- عاقبت نادانی، رشد نکردن ۹۸
- ۱۱- عاقبت نادانی، گمراهی و نابودی ۹۹
- ۱۲- عاقبت نادانی، دوام بدبختی ۹۹
- ۱۳- عاقبت نادانی، گرفتار شر دنیا و آخرت شدن ۹۹
- ۱۴- عاقبت نادانی، بی‌زاری انبیاء ۹۹
- ۱۵- عاقبت نادانی، عدم هدایت توسط خدا ۹۹
- ۱۶- عاقبت نادانی، بازخواست شدن ۱۰۰
- ۱۷- عاقبت نادانی، بین واقعی ۱۰۰
- ۱۸- عاقبت نادانی، بی‌بسم ۱۰۰
- خدایا ما را با داناان هم‌نشین و محشور کن ۱۰۱
- منابع و مآخذ ۱۰۳

پیشگفتار

انسان‌ها به‌طور دائم، به فکر پیشرفت و موفقیت خود و تلاش برای رسیدن به یک زندگی مرفه و وام با آرامش هستند، اما وجود مشکلات متعدد در کار و زندگی، باعث می‌شود آنها پرسند، ما برای چه خلق شده‌ایم؟ چرا باید این همه مشکلات را تحمل کنیم؟

در جواب می‌شنوند که ما خلق شده‌ایم تا خداوند را عبادت کنیم.

معما به مراتب پیچیده‌تر می‌شود: عبادت چیست؟ مگر خداوند به عبادت ما احتیاج دارد؟ نقش عبادت و نماز در کار و زندگی ما چیست؟

با توجه به این سؤالات، بعضاً اشخاصی که دایره باره صحبت می‌کنند، تحقیق جامعی پیرامون کارکرد «عبادت و نماز» که متأسفانه با شرایط زمان، محیط، سن، سواد، جنسیت، کار و زندگی افراد در جامعه با دست‌نخورده نمانده و لذا مفاهیم «عبادت و نماز» با دلایل جامع دینی، علمی و کاربردی برای مخاطبین تشریح نمی‌شود تا ارتباط آن با مدیریت کار و زندگی معین و مشخص گردد.

با این پیش‌فرض‌ها، ما به دنبال ارتباط مفاهیم «کلمات نماز» با «مدیریت کار و زندگی» در ابعاد «مدیریت بر خویش» و «مدیریت بر خانواده»، «مدیریت بر سازمان» و «مدیریت بر جامعه» از جنبه‌های مختلف فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و امنیتی بودیم تا دریابیم حکمت خداوند بزرگ از قرار دادن، این کلمات در نماز چه بوده است و نقش و تأثیر نماز در همه ابعاد کار و زندگی چگونه است.

طی سه دهه مسئولیت اجرایی و مشاوره مدیریت، اکثر کتب مدیریت علمی، اسلامی و نماز را مطالعه و خلاصه نموده و به این نتیجه رسیده که قرآن به زیبایی هر چه تمام به همه سؤالات ما پاسخ می‌دهد، به عنوان نمونه:

«أَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ» *

آیه را از کتاب (آسمانی) به تو وحی شده تلاوت کن و نماز را برپا دار، که نماز (انسان را) از زشتی‌ها و گناه باز می‌دارد و یاد خدا بزرگ‌تر است و خداوند می‌داند چه کارهایی انجام می‌دهید!

* عنکبوت: ۴۵

این آیه به ما می‌دهد که برای درک مفاهیم «کلمات نماز» در مدیریت کار و زندگی، باید امروز به قرآن، سنت نبوی، عقل و اجماع (علم، تجربه و تخصص مرتبط) رجوع نمود و «حکم و وظایف خویش را بر این مبنا شکل دهیم، چون خدا در قرآن «هدف از عبادت را حکمت انسان به سمت «سود و آبادانی» بیان فرموده است:

«... قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا...» *

... گفت: ای قوم من، خدای یکتا را بپرست، که شما را جز او خدایی نیست، اوست که شما را از این زمین آفریده و آباد کردن آن را از شما خواسته است...

* هود: ۶۱

مسلماً برای اینکه انسان به «هدف از عبادت» که همان «سود و آبادانی» است برسد، باید تمام رفتار و کارش در جهت عقل، علم، تفکر، خلاقیت، رشد و توسعه متوازن در همه امور باشد و از هر نوع اقدام جاهلانه‌ای که منجر به فساد، تفرقه، ناامنی، تخریب و جنگ می‌شود خودداری نماید.

خداوند مدبر؛ برای تبیین عمل منتج به «سود و آبادانی»، قرآن را اساس دین،

معصومین علیهم السلام را مدیر و تشریح کننده دین و نماز را ستون و واجب دین قرار داده تا حلقه ارتباط روزانه نمازگزاران با اسلام باشند، پس اگر ما انسان‌ها در جهت کسب علم برتر، کسب روزی حلال، رسیدن به کمال و تلاش برای آبادانی زمین طبق مبانی قرآن، سنت، عقل، علم و قانون اقدام کنیم، عبادت خداوند را انجام داده و می‌دهیم و به اهداف و موفقیت‌های مورد انتظار در دنیا و آخرت خواهیم رسید. زیر معظم انقلاب (مدظله العالی) درباره کلمات و کارکرد نماز در اداره کار و زندگی می‌فرماید:

«اگر سرمایه‌هایی را که در اختیار داریم، درست بشناسیم و به کار ببریم، بی‌نیازترین خلق خدا، ملت ما و مسلمان‌ها خواهند بود. همین نماز، یکی از سرمایه‌های نماز را می‌خوانیم، با غفلت عبور می‌کنیم؛ مثل این است که یک انسان مبتلا به فقر غذایی، کمبود ویتامین، کمبود پروتئین، محتاج مواد لازم، با یک جعبه‌ای دسترسی پیدا کند که پراز همه‌ی این مواد است که او احتیاج دارد. بعد از آن که کنار بگذارد! خب، باز کن، بخور، استفاده کن، نیرو را بفرست بدن خودت؛ همین طور بو می‌کنی، می‌گذاری کنار؟! حالا آن‌هایی که اصلاً اعتناء نمی‌کنند، هیچ. ما نماز را همین طور بو می‌کنیم، می‌گذاریم کنار! کلمه غلمه‌ی نماز درس است، کلمه غلمه‌ی نماز حال است؛ اگر قدرش را بدانیم.»

(۲۳ اردیبهشت ۱۳۸۲ - سردار با مداحان)

همچنین معظم له در پیامی به بیست و دومین اجلاس سرسری نماز در گونه می‌نگارند:

«قرآن کریم در توصیف قدرتمندان مؤمن و در صدر وظایف آنان اقامه‌ی نماز را نام برده است: «الَّذِينَ إِنَّ مَقَانَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ...»^۱ این وظیفه، در عمل شخصی، کیفیت بخشیدن به نماز است، و در تلاش اجتماعی، ترویج نماز و همگانی کردن آن.

۱- همان کسانی که هرگاه در زمین به آنها قدرت بخشیدیم، نماز را برپا می‌دارند... حج: ۴۱.

کیفیت یافتن نماز بدین معنی است که نماز، با حال و حضور ادا شود؛ نمازگزار به نماز با چشم «میعاد ملاقات با خدا» بنگرد و در آن، با خدای خود سخن بگوید و خود را در حضور او ببیند؛ نماز را تا می تواند در مسجد و تا می تواند به جماعت بگذارد و ترویج نماز، هر حرکت و تلاشی است که در راه همگانی کردن آن، و تبیین اهمیت آن، و آسان کردن دسترسی به آن، بتوان صورت داد.

صاحبان اندیشه و بیان، با گفتن و نوشتن؛ دارندگان رسانه ها و منبرها با پرداخت جذاب و هنری؛ مسئولان دستگاه ها هر یک متناسب با کارکرد آن دستگاه، می توانند این وظیفه ی بزرگ را ادا کنند... و نشانه ایمان صاحبان تمکین یعنی نماز، در جامعه ی اسلامی ما روزه روز نمایان تر گردد.» (۱۱ شهریور ۱۳۹۲ - پیام به اجلاس سراسری نماز)

با لطف خداوند، ما از زمانی که تلاش خود را برای تدوین نظام مدیریت اسلامی، ایرانی آغاز نمودیم، پس از حقیقت فراوان به این جمع بندی رسیدیم که «نماز» مبناء و محور مدیریت اسلامی و زبان مشترک همه مسلمین جهان است و براین اساس هر کلمه از نماز را به عنوان یک اصل در مدیریت کار و زندگی قرار دادیم و با تحقیق در مشتقات، مترادفات، «ضاد» های کلمات نماز در قرآن و روایات و متون علمی مرتبط با آن کلمه، اقدام به گردآوری و تدوین این موارد نمودیم، تا جایگاه و ارزش هر کلمه از نماز را در ابعاد مختلف مدیریت کار و زندگی معین نماییم و خوشبختانه با هماهنگی و نظارت «مرکز تخصصی سیاست های عامه نماز» این کار منطبق با نظرات کارشناسی دوستان جمع بندی گردید که نتیجه آن در چهل موضوع تحت عنوان مجموعه کتب «نماز، بهترین سبک مدیریت کار و زندگی» تقدیم شما ملت بزرگ ایران اسلامی می گردد.

امیدواریم این کار مورد رضایت خداوند بزرگ قرار گرفته و شما مردم عزیز ایران و جهان اسلام حداکثر بهره برداری را از این کتب در اداره کار و زندگی خود ببرید.

بدین جهت لازم می‌دانم تشکر و سپاس خود را این‌گونه ابراز نمایم:

سپاس از خداوند، مدیر یگانه هستی، که توفیق این کار را نصیبمان فرمود.

سپاس از همه شهدا به‌ویژه شهید «شعبان علی نورمحمدی» که انگیزه بخش ما بودند.

سپاس از همه منتقدین، که نقد سازنده ایشان سبب کامل‌تر شدن آثار گردید.

سپاس از عزیزان همکار و همیار که خالصانه در خلق این آثار کمک نمودند.

❖ جناب حجت الاسلام آقای امین ادریسی، محقق و حافظ کل قرآن، که هم‌کاری شایسته‌ای با ما داشته و دارند.

❖ جناب استاد الاسلام آقای حسین شریفی، کارشناس مرکز تخصصی نماز که با ارائه نظرات تخصصی و اصلاحی، خالصانه زحمت کشیدند.

❖ جناب آقای د. د. دادخواجوی، که در تدوین، تطبیق معانی و مفاهیم هر کتاب تلاشی وافر نمودند.

❖ جناب آقای مهندس احمد نهرم‌نمدی، که در طراحی و صفحه‌آرایی کتب زحمات فراوانی متقبل شدند.

❖ جناب آقای دکتر احمدیان، که با اید خوب، مشوق ما در ادامه کار بودند.

❖ جناب آقای دکتر احمد شفیع‌زاده، که احما، لاه، خود، یاور ما بودند.

❖ جناب حجت الاسلام آقای محمدصادق دفن، مدیر مرکز تخصصی استاد اقامه نماز که با درایت پیگیر تکمیل این آثار بودند.

و در پایان از همه بزرگان اندیشمند و خوانندگان محترم که با صدقه و ارائه نظرات تکمیلی، ما را در ادامه این راه مقدس یاری خواهند نمود با تمام وجود تشکر و قدردانی می‌کنم.

علی نورمحمدی
«مدیرعامل موسسه مطالعات مدیریت نورسا»
و «مدیر انتشارات نورسا»

مقدمه

ارتباط نماز با مدیریت کار و زندگی

نمازگزاران عزیز؛ خداوند متعال، همه انسان‌ها را از دو بعد مادی (جسم) و بعد معنوی (عقل، قلب، روح) آفریده است و برای اینکه انسان‌ها به خوبی خود را مدیریت نمایند، ای هریک از ابعاد، معیارهای سلامت را تعیین فرموده است.

❖ برای سلامت جسم انسان؛ انواع خوردنی‌ها و نوشیدنی‌های پاک را آفریده تا انسان با خوردن غذای حلال و پاک و رعایت بهداشت، سلامت بماند.

❖ برای سلامت عقل انسان؛ اسماء الهی (علم برتر) را به حضرت آدم علیه السلام آموخت تا انسان‌ها با کسب علم برتر (قرآن)، راه مستقیم و درست را در زندگی با تفکر، تعادل و تدبیر انتخاب نمایند.

❖ برای سلامت قلب انسان؛ الهامات پاک را به قلب (مرکز احساسات) انسان تابانده تا با فهم حقیقت و محبت و مهربانی رفتار نماید و از تمنیات دل و هوی نفس خود را، در امن و امان نگه دارد.

❖ برای سلامت روح انسان؛ طهارت پاک را در او نهاده تا با پرستش حق، اقامه نماز و عبادت، آرامش یابد و از شراب و گمراهی خود را دور سازد.

خداوند حاکم، مدیر و مدبر؛ با توجه به آرایش سلسله‌ها و بروز اختلافات در بین آن‌ها به جهت تبیین شرایط فوق و یادآوری خط‌های نفس و دشمنی شیطان با انسان، حضرت آدم علیه السلام را به عنوان اولین پیامبر و سر در زمین انتخاب فرمود، تا این مدیر الهی، در نقش مربی، راهنما و تعیین کننده حدود و برطرف کننده اختلافات بین انسان‌ها باشد و در ادامه تاریخ، ۱۲۴ هزار پیامبر را با وظایف معین برگزید و «سبک مدیریت کار و زندگی» را در قالب کتب آسمانی، برای هدایت نسل بشر نازل فرمود. تا انسان‌ها با اشتراک معانی و وحدت رویه طبق اصول تعیین شده الهی رفتار نمایند.

نمازگزار مؤمن؛ قطعاً ایمان داریم که، خواندن «قرآن و نماز» و درک مفاهیم آن سبب «انجام اعمال صالح» می‌گردد، بدین جهت ما باید مفاهیم «کلمات نماز» را از «آیات قرآن» و کلام معصومین علیهم‌السلام درک کنیم تا هنگام نماز بفهمیم چه می‌گوییم که قرآن بدین منظور فرموده است؟

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ ...﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در حال مستی (ناهشیاری و بی‌توجهی) به نماز نزدیک نشوید تا بدانید چه می‌گویید...

نساء: ۴۳

پس ما نیز بر آن اید منظور، معنی و مفاهیم «کلمات نماز» را از دیدگاه قرآن، سنت، معیارهای عقلی، علمی مطالعه و درک کنیم تا بفهمیم یک «کلمه از نماز» در «قرآن» چه وضعیتی را از شما انتظار دارد، آن وقت است که با شناخت می‌توانیم وظایف خود را در «مدیریت کار و زندگی» درست انجام دهیم.

از طرفی وقتی برای تطبیق این مفاهیم به علم مدیریت رجوع می‌کنیم، کاملاً مشخص است که همه‌ی افراد مدیریتی جزء اداره کردن بهینه امور منطبق با ارزش‌های حاکم بر جامعه ندارند، چرا که «مدیریت» این‌گونه تعریف شده: «فرآیند به‌کارگیری عناصر مادی و انسانی از طریق برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع، هدایت و کنترل در جهت رسیدن به اهداف فرد یا سازمان برابر با ارزش‌های جامعه».

خداوند مدیر مدبر مفاهیم «کلمات نماز» را سبب افزایش علم و تعالی و ایجاد انگیزه و عامل انجام بهترین عمل در کار و زندگی نمازگزاران قرار داده است تا اهداف کار و زندگی را فراموش نکنند و این سبک مدیریت، بهترین روش است برای ایجاد اشتراک معانی، حفظ وحدت در بین نمازگزاران و انجام بهترین کارها. استدعا داریم، مفاهیم کلمات نماز را با برداشت مدیریتی مطالعه و مرور فرمایید تا این مفاهیم الهی موجب بروز رفتار برتر در همه مراحل کار و زندگی شما گردد.